

Бул. „Цариградско шосе“ № 66
1784 София, България
E-mail: office@meteo.bg

НАЦИОНАЛЕН ИНСТИТУТ
ПО МЕТЕОРОЛОГИЯ И ХИДРОЛОГИЯ

№ *НД-01-46*
20.05.22

НАЦИОНАЛЕН ИНСТИТУТ ПО МЕТЕОРОЛОГИЯ И ХИДРОЛОГИЯ

Тел.: +359 (2) 4624500
Факс: +359 (2) 988 03 80, 988 44 94
<http://www.meteo.bg>

СТАНОВИЩЕ

на Общото събрание на учените и на Научния съвет на Националния институт по метеорология и хидрология

по Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България, приет с Постановление № 202 на Министерския съвет от 2010 г.

Обн. ДВ бр.75 от 24 Септември 2010 г., изм. ДВ бр.19 от 8 Март 2011 г., изм. ДВ бр.9 от 31 Януари 2012 г., изм. ДВ бр.62 от 12 Юли 2013 г., доп. ДВ бр.60 от 22 Юли 2014 г., изм. ДВ бр.57 от 28 Юли 2015 г., изм. и доп. ДВ бр.56 от 6 Юли 2018 г., изм. и доп. ДВ бр.15 от 19 Февруари 2019 г.

Въвеждането на минимални национални изисквания за заемане на академични длъжности и получаване на научни степени безспорно е необходимо. Основният въпрос при това не е толкова в наукометричните стойности, а в принципите и политиката заложена чрез тях. **Тези изисквания и критерии би трябвало да съдействат за реализиране на държавната политика в областта на науката и висшето образование.**

Представеният Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България (Проект) предизвиква у нас три принципни въпроса:

- 1. Смята ли държавното ръководство, в лицето на Министерски съвет, да развива в България приоритетно теоретичните научни дейности и да negliжира напълно приложните научни дейности?**

Това е посланието, изразено в съдържанието на Таблица 1 на Проекта. В нея тежестта на група „А“ (научна дейност – резултати и отзвук) е 120 за доцент и 200 точки за професор, а на група „В“ (приложение на научните резултати) е 20 т. за доцент и 50 т. за професор. При това, само за група „В“, е въведено и ограничение (но не повече от 40 т., съответно 100 т.). Това означава, че **значението за Държавата на теоретичните научни дейности е между шест и четири пъти по-голямо от това на приложните научни дейности.** През 2018 г. вече бяха въведени минимални национални изисквания към научната и преподавателската дейност, с които да се спомогне за постигане на целите на Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017-2030 г., където е подчертано, че ще се търси баланс в научните изследвания. Основна подкрепа получават насочените фундаментални изследвания, които могат да допринесат за развитието както на приложно-насочени научни изследвания, така и на чисто фундаментални изследвания. Авторите на таблица 1 в Проекта направили ли са си труда да проверят дали въвеждането през 2018 г. на минимални национални изисквания е довело до нови научни теории, открития,

номинации за престижни международни научни награди, които да са свързани с учени, работещи в български научни организации, и колко теоретични научни резултати са приложени и работят в практиката у нас? Колко средства са инвестирани в двата типа научни изследвания и какъв е резултатът? Или предложението им не почива на обективни данни, а на субективни желаниа? Дават ли си сметка, че **с тези критерии в България няма да остане учен, който да се занимава с приложна научна дейност**, защото ако продължава да го прави, това ще бъде край на кариерата му като учен. В България няма ведомствена наука, а огромната част от стопанските субекти нямат звена за изследователска и развойна дейност. Държавата също разчита на научна експертиза за вземане на управленски решения. Може би авторите на Проекта смятат, че това може да се замени със статии и цитати, отразени в платените бази данни WoS и/или Scopus?

2. Защо няма оценка на въздействието на този Проект върху икономиката и управлението на Държавата?

Освен изложените в „Частична предварителна оценка на въздействието“ на подготвеното изменение на нормативен акт, свързани единствено с академични проблеми, има пропуснати съществени неща. Известно е, че висшето образование и науката и косвено, и пряко влияят и на други сфери на обществената и стопански живот. Част от тях посочихме в първия ни въпрос. Без всестранен анализ на всички „странични“ въздействия на предлагания Проект, приемането му е твърде рисковано.

3. Каква е причината български научни списания, с почти вековна история, с международни редколегии, да бъдат на практика ликвидирани?

Които и да са авторите на Проекта, на тях не може да не им е известно, че по чисто финансови причини много от българските научни списания не можаха да се включат досега в базите данни на WoS и/или Scopus. В последните години научната общност с големи усилия успя да възстанови част от тези списания. В тях се публикуват научни резултати, основно приложни, които са свързани конкретно с България и нямат приложение в чужбина. Но имат значение за научната общност у нас. С изключването им от показателите в група „А“ за почти всички професионални направления, те са обречени на закриване. **Кой ще публикува в тях, след като тази публикация се счита априори за „маргинална“?** Как тези списания биха могли да повишат статуса си, дори при наличие на финансиране, когато останат без автори?

Докато няма ясен отговор на поставените принципни въпроси, няма смисъл от конкретни разглеждания на предложените по професионални направления показатели и точки. В тях също има твърде много спорни и неаргументирани неща. Проектът, в този му вид, е неприемлив за нас и предлагаме неговото оттегляне.

Като заключение бихме добавили, че създаването на универсални правила за оценяване на научна и преподавателска дейност е почти неизпълнима задача. Трябва да се оценяват различни по съдържание дейности, да се отчита спецификата вътре в общите професионални направления и т.н. Евентуален изход от този проблем е да се регламентира единствено минималният брой точки за придобиване на научна степен и за заемане на академични длъжности и да отпаднат минималните точки по групи.

3312

.....
Председател на ОСУ в НИМХ
гл. ас. д-р А. Стойчева

3312

.....
Председател на НС на НИМХ
проф. дфн Д. Сираков